

Tájékoztató 2012. január 1-jétől hatályos térítési díj számításának szabályairól

2012. január 1-jével módosult a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) térítési díjakra irányadó rendelkezései.

Intézményi térítési díjra vonatkozó szabályozás

➤ Az Szt. 2010. december 31-éig hatályos szabályai meghatározták, hogy az intézményi térítési díj a szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás különbözete. A törvény rögzítette továbbá a szolgáltatási önköltség megállapításának módját is. E számítási módszer indokolatlanul leszűkítette a ráfordítások körét és korlátozta a fenntartók mozgásterét, ezért az önköltség kiszámítására vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezésre került. Az intézményi térítési díj tartalmi összetevői tehát megmaradnak, de **az önköltség elemeit a továbbiakban a ráfordítások teljes körét figyelembe véve határozhatja meg a fenntartó.** Eddig ugyanis az önköltség elemei között csak a személyi, dologi kiadások kerülhettek beszámításra, ezentúl pl. az intézmény felújítására, beruházásokra fordított költségek is kalkulálhatók lesznek az önköltségbe. /Szt. 115.§ (1) bek., (9) bek./

Jövedelemvizsgálat

➤ **A jövedelemvizsgálatot az intézményvezető végzi el** és állapítja meg a személyi térítési díjat az alábbiak szerint. /Szt. 119/C.§/

Az intézmény (szolgáltató) vezetője **az intézményi ellátás (szolgáltatás) nyújtásának megkezdését megelőzően megvizsgálja** az ellátást igénylő
- havi jövedelmét, jelentős pénzvagyont és jelentős ingatlanvagyont ápolást, gondozást nyújtó intézmény és ápoló-gondozó célú lakóotthon esetén.

Az intézmény (szolgáltató) vezetője a térítési díj **felülvizsgálatakor megvizsgálja** az ellátott
- havi jövedelmét és pénzvagyont tartós bentlakásos intézmény esetén,
- havi jövedelmét és ingatlanvagyont, amennyiben pénzvagyonnal nem rendelkezik.

Az Szt. 115/A.§-a vagy a fenntartó döntése alapján térítésmentesen biztosítandó ellátások kivételével valamennyi személyes gondoskodási forma esetén a szolgáltatás iránti **kérelem előterjesztésekor be kell nyújtani** az 1. számú melléklet II. része szerinti **jövedelemnyilatkozatot, mely formanyomtatványt a Kérelem adatlap tartalmazza.**

Tartós bentlakásos ellátás esetén – az intézményi térítési díj megfizetésének 117/B.§ szerinti önkéntes vállalása kivételével – **a kérelem előterjesztésekor be kell nyújtani** az 1. számú melléklet III. része szerinti **vagyonynyilatkozatot**, melyen a pénzvagyonra vonatkozó részt is ki kell tölteni. A formanyomtatványt a Kérelem adatlap tartalmazza.

Az igénylő felel a jövedelem- és vagyonynyilatkozatokban szereplő adatok valóságtartalmáért, azonban kétség esetén az intézményvezetőnek módja van arra, hogy a földhivatalnál betekinthesse az érintett ingatlan tulajdoni lapjába, így a nyilatkozatok valóságtartalma szükség esetén továbbra is ellenőrizhető marad.

A jövedelemvizsgálathoz mellékelni kell a fentiek szerinti jövedelemnyilatkozatot és vagyonynyilatkozatot.

Garanciális előírás, hogy

- a jövedelem- és vagyonvizsgálat eredményeként megállapított jövedelemről,
  - a jövedelemhányadról, illetve
  - a személyi térítési díjnak azon részösszegéről, amely a jelentős pénzvagyomból vagy a jelentős ingatlanvagyonból lesz fedezve,
- a személyi térítési díjról szóló **értesítésben tájékoztatni kell az ellátottat.**

Az ellátott ugyanilyen módon kap tájékoztatást a személyi térítési díj felülvizsgálata esetén is. /Ir. 22/A.§ (2) bek./

Személyi térítési díjra vonatkozó szabályozás

➤ Mind az alap, mind a szakosított ellátások igénylésekor első lépésben a szolgálat/intézményvezető tájékoztatja az igénylőt, illetve a hozzátartozót, hogy az Szt. 117/B.§-a alapján vállalhatják az intézményivel azonos összegű személyi térítési díj megfizetését. Ilyen vállalás esetén a jövedelem-, illetve vagyonvizsgálatot nem kell elvégezni. Ha nem történik ilyen vállalás, akkor az intézményvezető elvégzi a jövedelem- és vagyonvizsgálatot.

Az idősek otthonában legfeljebb 11 fő a férőhelyszám 15%-a esetében nem szükséges gondozási szükséglet felmérése, abban az esetben, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat fizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését. (2011. évben: 146.126 Ft)

Az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését határozatlan időre vagy határozott idejű megállapodás esetén legalább egy év időtartamra vállalja.

2011. január 1-jétől **tartós bentlakásos ellátásban** az az alapelv, hogy akinek erre lehetősége van, **fizesse meg az intézményi térítési díjat.** Vagyis **amennyiben az ellátott jelentős pénzvagyonnal, illetve jelentős ingatlanvagyonnal rendelkezik, az az Szt.-ben meghatározottak szerint figyelembe vehető a személyi térítési díj megállapításakor.** Az új rendelkezéseket alkalmazni kell a tartós bentlakásos ellátás valamennyi formájára és célcsoportjára.

A személyi térítési díj megállapítása az új rendelkezések alapján a következőképpen történik tartós bentlakásos ellátás esetében. /Szt. 117.§/

Az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj meghatározása során **meg kell állapítani** az ellátást igénylőre vonatkozó **jövedelemhányadot.** A jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80%-át a tartós elhelyezést nyújtó intézmények esetén.

- **Ha a jövedelemhányad eléri vagy meghaladja** az intézményi térítési díj összegét → a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg.

Ha a jövedelemhányad nem éri el az intézményi térítési díj összegét,

- és az ellátott **jelentős pénzvagyonnal rendelkezik** → a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg azzal, hogy a jövedelemhányad és az intézményi térítési díj közötti különbözetet a jelentős pénzvagyomból kell fedezni;

- és az ellátott **nem rendelkezik jelentős pénzvagyonnal** → a személyi térítési díj a jelentős ingatlanvagyon kilencvenhatod részének és a jövedelemhányadnak az összege, de legfeljebb az intézményi térítési díjjal megegyező összeg.

Jelentős pénzvagyonnak az ellátott rendelkezésére álló fizetési számla pozitív egyenlege, betétszerződés vagy takarékbetét-szerződés alapján fennálló követelése és készpénze összegének azon részét kell tekinteni, amely az intézményi térítési díj egy évi összegét a jogosult elhelyezésekor vagy a térítési díj felülvizsgálatakor meghaladja.

Jelentős ingatlanvagyonnak az ingatlanvagyon együttes értékének az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladó részét kell tekinteni. Ingatlanvagyonként kell figyelembe venni az ellátás igénylésének vagy a felülvizsgálat időpontjában az ellátást igénylő, ellátott tulajdonában álló ingatlant, valamint az őt illető hasznosítható, ingatlanon fennálló vagyoni értékű jogot, illetve az ellátás igénylését vagy a felülvizsgálatot megelőző 18 hónapban ingyenesen átruházott ingatlant, ha azok együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladja. Osztatlan közös tulajdon esetén a tulajdoni hányadot kell figyelembe venni.

Fentiek alapján például:

az intézményi térítési díj = 100.000 Ft

az igénybevevő havi jövedelme = 80.000 Ft

a jövedelemhányad a havi jövedelem 80%-a = 64.000 Ft

- amennyiben nincs egyéb figyelembe vehető pénz- vagy ingatlanvagyon → a fizetendő személyi térítési díj a 80.000 Ft 80%-a = 64.000 Ft;
- amennyiben az igénybevevő a havi jövedelmén felül 100.000 Ft x 12 hó = 1.200.000 Ft-ot meghaladó összegű jelentős pénzvagyonnal is rendelkezik → az intézményi térítési díj és a jövedelemhányad közötti 36.000 Ft-os különbség kipótolható az 1.200.000 Ft feletti összeg terhére, így ellátása teljes 100.000 Ft-os költségét maga viseli;
- amennyiben az igénybevevő pénzvagyonnal nem rendelkezik, vagy az már elfogyott, viszont van ingatlanvagyon, ennek a 28.500 Ft öregségi nyugdíjminimum x 40 = 1.140.000 Ft-ot meghaladó része terhelhető.

Ez egy 6 millió Ft-ot érő ingatlan esetében azt jelenti, hogy a jelentős ingatlanvagyon 6 m – 1.140.000 = 4.860.000 Ft.

Ennek az összegnek számítjuk a 96-od részét = 50.625 Ft.

Ez az összeg adódik hozzá a jövedelemhányadhoz: 50.625 + 64.000 = 114.625 Ft.

Mivel a személyi térítési díj legfeljebb az intézményi térítési díjjal megegyező összeg → a személyi térítési díj = 100.000 Ft lesz, vagyis ebben az esetben a 36.000 Ft különbség terhére jegyztethető be jelzalog.

Ha az igénybevevő ingatlanvagyon csak 3 millió Ft-ot ér, akkor a jelentős ingatlanvagyon 3 m – 1.140.000 = 1.860.000 Ft.

Ennek az összegnek számítjuk a 96-od részét = 19.375 Ft.

Ez az összeg adódik hozzá a jövedelemhányadhoz: $19.375 + 64.000 = 83.375$ Ft.

→ A személyi térítési díj a jelentős ingatlanvagyon kilencvenhatod részének és a jövedelemhányadnak az összege = 83.375 Ft, vagyis ebben az esetben a 19.375 Ft terhére jegyeztethető be jelzálog.

➤ Az Szt. személyi térítési díjra és a jövedelemvizsgálatra irányadó új rendelkezéseit

- azokra kell alkalmazni, akik 2011. január 1-jét követően kötnek megállapodást,

- azok esetében, akik 2010. december 31-én alapszolgáltatásban vagy átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátásban részesülnek, a személyi térítési díj soron következő felülvizsgálatakor kell alkalmazni,

- azokra kell alkalmazni, akik 2010. december 31-én tartós bentlakásos intézményi ellátásban részesülnek, és a fennálló megállapodásukat 2011. január 1-jét követően az új szabályok alkalmazására vonatkozóan közös megegyezéssel módosítják. /Szt. 140/B.§/

Berente, 2012. 01. 31.

Furák Róbert
intézményvezető